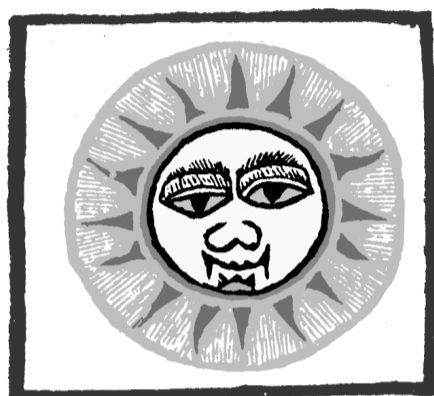

EL RISC NUCLEAR

al costat de casa

Gairebé el 70% de tota l'energia elèctrica generada a Catalunya és d'origen nuclear, provinent dels reactors Ascó I i II i de Vandellòs II. «Aquesta forma tan centralitzada de producció d'electricitat fa que tinguem un sistema elèctric caracteritzat per molts productors i moltíssims consumidors, i amb grans extensions de xarxes elèctriques de molt alta tensió, que travessen el país per a transportar l'energia produïda als llocs de consum», ha escrit Josep Puig, enginyer industrial i portaveu del Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear (GCTFNN).

COL-LECTIU USERDA →
ASSOCIACIÓ UNA SOLA TERRA

L'energia nuclear comporta, inevitablement, fuites reconegudes per les pròpies institucions oficials. Per cada kWh nuclear s'estan introduint a la biosfera 9.500 Bq de radioactivitat (valor mitjà de les emissions radioactives a l'aire i a l'aigua). I cada kWh nuclear produeix 3,6 mg de residus nuclears. Segons el GCTFNN el funcionament de les nuclears a Catalunya provoca l'abocament de 6.000 curies de radioactivitat a la biosfera, és a dir la radioactivitat equivalent que emetrien més de 6 kg de radi, i la producció de 84 tones de residus radioactius. El combustible extret de cada reactor conté cada any més de 200 kg de plutoni (Pu-239), el que significa que a les piscines d'emmagatzematge del combustible gastat, situades a les mateixes centrals, s'hi acumulen cada any més de 670 kg de plutoni, amb els quals es podrien fabricar més de 4.000 bombes atòmiques. Amb l'escalada de terrorisme global, un dels objectius del qual són les centrals nuclears, correm, també, el risc d'un atemptat que provocaria un desastre imprevisible. Mentre tinguem reactors en funcionament, l'energia nuclear serà un dels factors més greus de risc, ja sigui per l'acció terrorista, per un accident degut a l'envelliment de la tecnologia o per un error humà en el centre de comandament.

D'una altra banda, la nucleocràcia i les companyies elèctriques sempre ens han volgut convèncer que la probabilitat que succeeís un accident greu era d'un cas per cada 10.000 reactors-any (el que significa un accident greu cada 20 anys, considerant el parc nuclear actual, que no arriba a 500 reactors); la realitat dels fets, però, ha desmentit aquesta xifra tan optimista: l'accident de Three Mile Island (Harrisburg, EUA, 1979) es va produir després de 1.500 reactors-any i l'accident de Txernòbil va

EL RISC NUCLEAR ÉS MOLT MÉS PRESENT EN LA NOSTRA VIDA QUOTIDIANA DEL QUE ENS PENSEM.

El combustible extret d'un sol reactor conté cada any més de 200 kg de Plutoni (Pu-239)

passar després de 1.900 reactors-any. L'experiència ens demostra que hi pot haver un accident greu cada 2.000 reactors-any, el que significa, considerant el parc nuclear actual -incloent-hi el dels països de l'Est-, la probabilitat d'un accident greu cada 4 anys.

Si reclamem la sostenibilitat energètica com a eina per reconduir un futur més segur i ecològic, amb menys risc biològic, les centrals nuclears han de ser tancades. El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat i totes les institucions creades per promoure la sostenibilitat haurien de reflexionar sobre un model que genera uns residus que seran gestionats per generacions que viuran més enllà de l'any

3000. El desmantellament d'una central nuclear de 1.000 MW, com la d'Ascó, produirà 17.887 m³ de materials contaminants i radioactius. Es pot considerar aquesta energia «neta» i «sostenible»?

La necessitat de superar el model nuclear reclama un debat democràtic profund per trobar la fórmula de trànsit cap a aquesta desitjada sostenibilitat. Pensem que dintre de deu o vint anys el període de vida de les centrals nuclears catalanes s'haurà exhaurit i que caldrà tenir preparat el model alternatiu. Allargar més la vida d'Ascó i de Vandellòs seria incrementar el risc d'un accident greu. Instal·lar a Catalunya nous reactors, del tipus EPR, no seria acceptat per l'opinió pública i la majoria dels partits catalans. De fet, l'actual Govern català s'ha compromès a iniciar el procés per al tancament definitiu de les centrals existents.

Txernòbil ha de fer-nos reflexionar sobre una veritable opció energètica democràtica i ecològica. Un accident greu a Ascó o a Vandellòs, contràriament al que pot provocar un accident o un incendi en una central tèrmica de gas o en una planta fotovoltaica, significaria la

contaminació radioactiva de les terres i de les mars catalanes durant dècades i això comportaria la ruïna moral i econòmica del país.

Cal no oblidar que l'energia nuclear va néixer tant als Estats Units -impulsada per Franklin D. Roosevelt- com a l'URSS d'Stalin en el context de l'anomenada «guerra freda», com a arma de destrucció massiva, tot i el posterior rebuig dels científics promotors (Albert Einstein i Enrico Fermi). El seu ús amb finalitats civils ha significat, en alguns casos, un pas per a la producció de plutoni militar, com es demostra en alguns països àrabs i del sud-est asiàtic. El moviment ecopacifista considera que l'àtom civil i l'àtom militar són inseparables, tant per als grups que els incentiven com pel control militar que comporten.

Una altra Europa desnuclearitzada és possible. Com dissenyar i concertar el trànsit del model actual a una economia basada en les energies del Sol és el gran repte democràtic que tenim tot els europeus. El dolor que ha produït i produirà Txernòbil ha d'empènyer les properes generacions a aconseguir aquesta utopia ☼